

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek (przewodniczący)

SSA Ewelina Kocurek-Grabowska

SSN Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania G. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Chrzanowie
o zasiłek chorobowy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 23 lipca 2025 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie
z dnia 7 lipca 2022 r., sygn. akt VII Ua 59/21,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Krakowie do ponownego rozpoznania oraz
orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z 7 lipca 2022 r. oddalił apelację wnioskodawcy G. G. od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie z 22 marca 2021 r., IV U 1285/20/N, oddalającego odwołanie

wnioskodawcy od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Chrzanowie z 7 października 2020 r., odmawiającej mu zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego, gdyż jako żołnierz zawodowy nie podlegał ubezpieczeniu chorobowemu.

Sąd Rejonowy ustalił, że G. G. pełnił czynną służbę wojskową do dnia 29 lutego 2020 r. W dniu 28 lutego 2020 r. doznał urazu w postaci złamania dwóch kości lewej nogi. Od dnia 29 lutego do 28 sierpnia 2020 r. przebywał na zwolnieniu lekarskim z powodu niezdolności do służby. Na dzień zakończenia stosunku służby G. G. nie spełniał warunków do nabycia prawa do emerytury wojskowej lub wojskowej renty inwalidzkiej.

Sąd Rejonowy decyzję pozwanego uznał za prawidłową. Wskazując na przepisy ustawy z 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawy zasiłkowej, stwierdził, że G. G. w okresie pełnienia służby, a także po jej zakończeniu nie podlegał ubezpieczeniu chorobowemu a zatem nie miał prawa do zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego.

W okresie służby żołnierz zawodowy na zwolnieniu lekarskim otrzymuje 80% uposażenia, które nie można utożsamiać z zasiłkiem chorobowym. Ubezpieczeniu chorobowemu podlegają jedynie osoby wymienione w art. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który nie wymienia żołnierzy zawodowych. Ubezpieczeniu chorobowemu nie podlegają też żołnierze niezawodowi, którzy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Wymienienie żołnierzy niezawodowych w art. 6 ust. 1 pkt 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wskazuje na to, iż ustawodawca celowo pominął żołnierzy zawodowych w związku z zamiarem nieobejmowania ich zasadniczo ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym, a tym bardziej ubezpieczeniem chorobowym. Tę samą okoliczność potwierdzają art. 4 i 6a ustawy emerytalnej żołnierzy, które regulują sytuację byłych żołnierzy zawodowych, którzy nie nabywają prawa do zaopatrzenia emerytalnego. Przepisy te mówią wprost, że tacy byli żołnierze (w tym odwołujący) mają zaliczony okres służby na poczet okresu składkowego, ale tylko w ubezpieczeniu emerytalno-rentowym. Skoro ustawodawca zadbał o odprowadzenie do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych niepłaconych składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, a nie

odniósł się do ubezpieczenia chorobowego, to trudno uznać, że po ustaniu stosunku służby żołnierz zawodowy ma prawo do zasiłku chorobowego. Przeciwnie, należy uznać, że ani w trakcie trwania stosunku służby, ani po jej ustaniu żołnierz zawodowy nie podlega ubezpieczeniu chorobowemu, wszak 80% uposażenia przysługuje z racji posiadania statusu żołnierza zawodowego, a nie z uwagi na istnienie więzi ubezpieczeniowej. Ponadto w art. 89b ust. 3 ustawy z 11 września 2003 r. o służbie żołnierzy zawodowych ustawodawca przewidział sytuację, w której po ustaniu stosunku służby żołnierzowi zawodowemu z kwot należności wypłaconych w związku z zakończeniem służby potrąca się odpowiednią część uposażenia za okres przebywania na zwolnieniu lekarskim w miesiącu poprzednim. Nie ma natomiast mowy o uposażeniu w związku niezdolnością do służby po ustaniu stosunku służby, ani o zasiłku chorobowym po ustaniu stosunku służby, ani też odesłania do ustawy zasiłkowej. Zgodnie z regułą racjonalności ustawodawcy należy uznać, że nie unormował on wspomnianej instytucji celowo. Sytuacja prawna żołnierza zawodowego zwolnionego z zajęć służbowych z powodu choroby została uregulowana autonomicznie w ustawie o służbie żołnierzy zawodowych i brak jest upoważnienia ustawowego, aby stosować do niego rozwiązania znane z ustawy zasiłkowej. Żołnierz zawodowy nie jest osobą ubezpieczoną w rozumieniu ustawy systemowej, stosuje się do niego formy zaopatrzenia społecznego określone w przepisach dot. żołnierzy zawodowych. Nie ma jakichkolwiek podstaw prawnych do twierdzenia, że z chwilą zwolnienia ze służby do byłego żołnierza zawodowego ma zastosowanie ochrona przewidziana w art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Wniosek ten znajduje potwierdzenie z interpretacji *a contrario* art. 6a ust. 1 ustawy emerytalnej żołnierzy. Skoro ustawodawca zadbał o odprowadzenie do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych niepłaconych składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, a nie odniósł się do ubezpieczenia chorobowego, to trudno uznać, że po zwolnieniu ze służby żołnierz zawodowy ma prawo do zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2017 r., I UK 121/16 — dotyczący byłego policjanta — przy czym regulacje związane z obowiązkiem uzupełnienia składek dotyczące policjantów i żołnierzy opuszczających służbę są identyczne).

G. G. w apelacji zaskarżył wyrok w całości, zarzucając naruszenie art. 6 ust. 1 i art. 7 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w związku z art. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 4 i 6a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin oraz art. 67 ust. 1 i art. 32 Konstytucji RP.

Apelujący wniósł o zwrócenie się przez Sąd do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym: *„Czy przepisy art 6 ust. 1 i art. 7 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w zw. z art. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 4 i art. 6a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin rozumiane w ten sposób, że nie dają one prawa do przyznania żołnierzowi zawodowemu zwolnionemu z czynnej służby i nie spełniającemu warunków do nabycia prawa do emerytury wojskowej lub wojskowej renty inwalidzkiej zasiłku chorobowego w okresie po ustaniu służby są zgodne z przepisami art. 67 ust. 1 i art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”*. Wniósł o zmianę wyroku i ustalenie, że od 1 marca 2020 do 28 sierpnia 2020 r. przysługiwało mu prawo do zasiłku chorobowego oraz ustalenie, że od 29 sierpnia 2020 r. spełnił warunki do ubiegania się o świadczenie rehabilitacyjne. Ponadto, wniósł o zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy orzeczenie Sądu pierwszej instancji uznał za trafne i odpowiadające prawu. G. G. nie spełniał kryteriów z art. 96 ust. 1 w zw. z art. 95 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, aby uzyskać wypłacane co miesiąc świadczenie pieniężne przez okres jednego roku po zwolnieniu ze służby, ponieważ nie legitymował się co najmniej piętnastoma latami nieprzerwanej zawodowej służby wojskowej, a jedynie legitymował się sześcioma latami.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej, zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Tytułem tego ubezpieczenia jest zatrudnienie lub inna działalność, których podjęcie rodzi obowiązek ubezpieczenia chorobowego lub uprawnienie do objęcia tym ubezpieczeniem na zasadach dobrowolności w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń

społecznych. Natomiast świadczenie rehabilitacyjne przysługuje ubezpieczonemu, który po wyczerpaniu zasiłku chorobowego jest nadal niezdolny do pracy, a dalsze leczenie lub rehabilitacja lecznicza rokują odzyskanie zdolności do pracy (art. 18 ust. 1).

W sprawie nie ma zastosowania art. 7a. ustawy zasiłkowej i ponieważ apelujący pełnił czynną służbę wojskową do 29 lutego 2020 r. W dniu 28 lutego 2020 r. doznał urazu w postaci złamania dwóch kości lewej nogi. Od 29 lutego do 28 sierpnia 2020 r. przebywał na zwolnieniu lekarskim z powodu niezdolności do służby. Zatem powyższe zdarzenia miały miejsce dużo wcześniej niż wszedł w życie art. 7a. ustawy zasiłkowej, który obowiązuje od 23 kwietnia 2022 r.

Wnioskodawca prawo do zasiłku chorobowego wywodzi z konstytucyjnych zasad równego traktowania, niedyskryminowania oraz prawa do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę. Pomiął jednak, że zgodnie z art. 67 ust. 1 i 2 Konstytucji zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa. W przypadku żołnierzy jest nią ustawa z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin. Zgodnie z art. 6a ust. 1 powyższej ustawy (obowiązującego na dzień wydania zaskarżonej decyzji) jeżeli żołnierz zwolniony z czynnej służby nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury wojskowej lub wojskowej renty inwalidzkiej, od uposażenia wypłaconego żołnierzowi po dniu 31 grudnia 1998 r. do dnia zwolnienia ze służby, od którego nie odprowadzono składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, przekazuje się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki za ten okres przewidziane w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 423, z późn. zm.). Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przyjął, że na dzień wydania zaskarżonej decyzji nie było jakichkolwiek podstaw prawnych do twierdzenia, że z chwilą zwolnienia ze służby do byłego żołnierza zawodowego ma zastosowanie ochrona przewidziana w art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy wniosek ten znajduje potwierdzenie z interpretacji *a contrario* art. 6a ust. 1 ustawy emerytalnej żołnierzy. Skoro ustawodawca zadbał o odprowadzenie do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych niepłaconych składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, a nie odniósł się do

ubezpieczenia chorobowego, to trudno uznać, że po zwolnieniu ze służby żołnierz zawodowy ma prawo do zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego.

W ocenie Sądu, wbrew stanowisku odwołującego brak jest podstaw do porównywania sytuacji żołnierza zwolnionego z czynnej służby wojskowej do sytuacji sędziego, który zrezygnował z urzędu. Zdaniem Sądu uprawnione jest natomiast porównywanie sytuacji żołnierza zwolnionego z czynnej służby wojskowej do sytuacji prawnej policjanta z powodu choroby zwolnionego z zajęć służbowych, ponieważ zarówno żołnierz, jak i policjant należą do służb mundurowych, natomiast sędzia do służb mundurowych nie należy. Sąd Okręgowy, podobnie jak Sąd Rejonowy, w całości podzielił argumentację zaprezentowaną w wyroku Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2017 r., I UK 121/16. Sąd Okręgowy podzielił stanowisko, że nie zawsze odmienność potraktowania sytuacji podobnych jest konstytucyjnie niedopuszczalna, bo mogą zachodzić wypadki, gdy odmienność tego potraktowania będzie usprawiedliwiona (...). Nie uznał za trafne powołanie się przez skarżącego na naruszenie art. 32 ust. 1 w związku z art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, a w rezultacie przyjęcie, że na dzień wydania zaskarżonej decyzji żołnierzowi zwolnionemu ze służby przysługuje prawo do zasiłku chorobowego na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Przynależność wnioskodawcy do korzystniejszego zaopatrzenia społecznego, przewidzianego dla żołnierzy, jak również brak znaczących podobieństw w sferze zabezpieczenia społecznego między żołnierzami a ubezpieczonymi w powszechnym systemie (inaczej niż w przypadku sędziów), nie daje podstaw do twierdzenia, że doszło do nierównego traktowania, czy też dyskryminacji.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego art. 6 ust. 1 i art. 7 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w związku z art. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 4 i 6a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin, oraz art. 67 ust. 1 i art. 32 Konstytucji RP. Skarżący wniósł o zmianę wyroku i ustalenie, że od 1 marca do 28 sierpnia 2020 r. przysługiwało mu prawo do zasiłku chorobowego oraz ustalenie, że od 29 sierpnia 2020 r. spełnił warunki do ubiegania się o świadczenie rehabilitacyjne, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. W piśmie z

23 czerwca 2025 r. wskazał, że omyłkowo sformułował żądanie wniosku i wniósł o uchylenie wyroku i ustalenie, że od 1 marca do 28 sierpnia 2020 r. przysługiwało mu prawo do zasiłku chorobowego oraz ustalenie, że od 29 sierpnia 2020 r. spełniał warunki do ubiegania się o świadczenia rehabilitacyjne ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Skarga kasacyjna zasługuje na uwzględnienie co do zasady i dlatego prowadzi do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. W sprawie odmówiono skarżącemu prawa do zasiłku chorobowego, mimo iż znalazł się w szczególnej sytuacji. Stał się niezdolny do służby wojskowej w ostatnim dniu zawodowej służby wojskowej i skończył mu się kontrakt. Jednocześnie nie miał prawa do rocznego świadczenia pieniężnego po zwolnieniu ze służby, gdyż miał sześć a nie piętnaście lat zawodowej służby wojskowej (art. 96 ust. 1 w zw. z art. 95 pkt 1 ustawy z 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych).

2. Nie jest dobrą sytuacją, gdy żołnierz zawodowy staje się niezdolny do pracy i niezdolność ta trwa po ustaniu tej służby i po niej nie ma prawa do dalszego uposażenia albo zasiłku chorobowego, nawet w czasie pokoju. Jest wówczas w gorszej sytuacji niż pracownik, któremu skończyło się zatrudnienie.

Tę sytuację dostrzegł prawodawca i dodał do ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (dalej ustawa zasiłkowej) przepis art. 7a (na podstawie art. 724 ustawy z 11 marca 2022 r. obronie Ojczyzny) w brzmieniu „*Przepis art. 7 stosuje się odpowiednio do żołnierza zwolnionego z czynnej służby wojskowej, z tym, że podstawę obliczenia wysokości zasiłku chorobowego stanowi kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę*”. Z tej nowej regulacji wynika nie tylko istotna zmiana stanu prawnego, ale także powstanie indywidualnych stosunków prawnych, uprawniających w określonej sytuacji faktycznej byłych żołnierzy do zasiłku chorobowego. Zmiana ta obejmuje sytuację skarżącego, mimo że nowa regulacja weszła w dopiero na etapie postępowania apelacyjnego (o czym niżej).

3. W ocenie składu bez tej nowej regulacji żądanie skarżącego nie miało podstawy w powszechnym ubezpieczeniu chorobowym, gdyż żołnierz zawodowy nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu w systemie powszechnym, a tylko zaopatrzeniowemu w okresie służby, w tym z prawem do uposażenia w czasie przebywania na zwolnieniu lekarskim (art. 89a ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych). Natomiast po zakończeniu służby miał prawo do rocznego świadczenia pieniężnego, wypłacanego co miesiąc, co obejmowało też ewentualną niezdolność do pracy. Podkreśla się to, gdyż skarżący zdaje się przyjmować, iż prawo do zasiłku chorobowego w spornym okresie i po nim do świadczenia rehabilitacyjnego, przysługiwałoby mu wprost na podstawie przepisów powszechnego ubezpieczenia chorobowego, co nie jest uprawnione.

Dopiero poprzez dodanie art. 7a do ustawy zasiłkowej otwiera się podstawa prawna pozwalająca na uwzględnienie żądania. Art. 7a nie został wskazany w zarzucie podstawy kasacyjnej, jednak stanowi punkt odniesienia dla argumentacji skarżącego w uzasadnieniu skargi kasacyjnej, dlatego decyduje o powodzeniu skargi.

Chodzi o to, iż z dodania do ustawy zasiłkowej art. 7a wynika nie tylko zmiana stanu prawnego, ale i powstanie stosunków prawnych (które wcześniej nie istniały), a z których wynika, że były żołnierz w określonej sytuacji ma prawo do zasiłku chorobowego. Od razu należy też zauważyć, iż nie jest to jedyna zmiana, gdyż w 2022 r. do ustawy zasiłkowej dodano art. 13 ust. 1a, wyłączający prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia wobec osoby niezdolnej do pracy, która ma ustalone prawo do emerytury lub renty inwalidzkiej na podstawie ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

4. Wolę prawodawcy, w kwestii zasadniczej w tej sprawie, wyraża uzasadnienie projektu ustawy wprowadzającej art. 7a do ustawy zasiłkowej. Wskazano w nim, że *„proponuje się wprowadzić regulację, na podstawie której żołnierze zwolnieni ze służby mogliby korzystać z zasiłku chorobowego, w sytuacji, gdy nie posiadaliby innego tytułu ubezpieczenia (np. są emerytami, rencistami wojskowymi). Żołnierze, w okresie służby wojskowej, nie podlegają ubezpieczeniu chorobowemu, wobec czego w sytuacji, gdy zachorują bezpośrednio po zwolnieniu*

ze służby nie mogą uzyskać prawa do zasiłku chorobowego, gdyż nie są w stanie wylegitymować się wymaganym stażem ubezpieczeniowym”.

Uprawnia to stwierdzenie, że dodany do ustawy zasiłkowej art. 7a ma większe znaczenie, niż wynikałoby to tylko z pierwszego spojrzenia na jego treść. Przede wszystkim jest to przepis o randze zasadniczej. Regulacja potwierdza, że były żołnierz ma prawo do zasiłku chorobowego w określonej sytuacji faktycznej. Nie jest to niezgodne z ustawą zasadniczą (art. 67 Konstytucji), przeciwnie jest zgodne z konstytucyjną ochroną pracy (art. 24) i zasadą równości (art. 32), o czym niżej.

W tym miejscu należy powrócić do uzasadnienia projektu ustawy z 11 marca 2020 r. o obronie Ojczyzny, gdzie wprost podkreślano, że przyjmowane regulacje są konieczne, a fakt pełnienia służby wojskowej nie może w żaden sposób wpływać negatywnie na sytuację życiową obywatela.

5. Takie uzasadnienie nowej regulacji uzasadnia kolejne stwierdzenie, że uprawnienie do zasiłku chorobowego nie może być zawężone na podstawie art. 7a ustawy zasiłkowej tylko do tych żołnierzy, którzy stali się niezdolni do pracy po zakończeniu służby wojskowej, ale obejmuje także tych, którzy stali się niezdolni do pracy jeszcze w okresie tej służby. Taki wniosek wynika z wykładni *a maiori ad minus*. Skoro bowiem chroni się niezdolność do pracy powstałą w określonym czasie po służbie, to nie można odmówić tej ochrony, gdy istniejąca nadal niezdolność do pracy powstała przed zakończeniem służby.

6. Po wtóre przyjęcie nowej regulacji z art. 7a dopiero w ustawie z 2022 r. nie oznacza, że nie ma zastosowania do okresu spornego w sprawie skarżącego, czyli z 2020 r.

Jak wskazano z mocy tej regulacji nastąpiła zmiana stanu prawnego, ale także powstały stosunki prawne obejmujące między innymi nieuregulowane roszczenia o świadczenia zgłoszone pozwanemu ZUS, które uzyskały podstawę prawną w toku sprawy sądowej. Sąd ma na uwadze stan sprawy z chwili orzekania, co obejmuje też zmianę stanu prawnego (art. 316 k.p.c.).

Ponadto z art. 7a wcale nie wynika temporalne zawężenie stosowania tej regulacji dopiero od wejścia w życie ustawy z 11 marca 2021 r. o obronie Ojczyzny. Na taki kierunek wykładni pozwala zapis o „odpowiednim” stosowaniu art. 7 ustawy zasiłkowej do żołnierza zwolnionego z czynnej służby wojskowej. Użycie przez

ustawodawcę słowa „odpowiednio” oznacza, że stosowanie przepisu, ujmując bardzo ogólnie, powinno być właściwe w danej sytuacji (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20 listopada 2024 r., II USKP 118/23). W tym wypadku oznacza to, że może obejmować też okres sporny w sprawie skarżącego. Nie jest to wznowienie postępowania, tylko stosowanie prawa obowiązującego na chwilę orzekania. W tym przypadku sprawy nie może kończyć wykładnia, że skoro w chwili wydania decyzji nie było regulacji z art. 7a ustawy zasiłkowej, to skarżący nie ma prawa do zasiłku chorobowego.

7. Nie można pominąć syntetycznej treści nowego przepisu. Jeżeli w krótkiej redakcji nowej regulacji art. 7a ustawodawca zawiera tylko jedno ograniczenie, czyli że wysokość podstawy obliczenia wysokości zasiłku chorobowego stanowi kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę, to tym samym potwierdza, że jest to rozwiązanie ekstraordynaryjne, które ma spełnić określoną funkcję, między innymi wynikającą z potrzeby uregulowania sytuacji, które nie powinny być nieuregulowane, jednak bez przypisania tego żołnierza do zwykłego („pełnego”) ubezpieczenia chorobowego, gdyż jest to część powszechnego ubezpieczenia społecznego, w którym nie był (art. 1, art. 6 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych). Tłumaczy to i uzasadnia ustalenie w art. 7a w sposób ryczałtowy wysokości zasiłku chorobowego.

8. Pracownik ma prawo do zasiłku chorobowego, gdy niezdolność do pracy powstaje w czasie zatrudnienia lub krótko po ustaniu zatrudnienia. W gorszej sytuacji nie powinien być były żołnierz zawodowy, który nie ma prawa do uposażenia przez rok po zakończeniu zawodowej służbowy wojskowej i staje się niezdolny do pracy jeszcze przed końcem służby. W istocie jest wówczas w sytuacji takiej jak pracownik, który utrzymuje się ze swojej pracy. Wspólnym mianownikiem dla obu jest prawo do pracy, rozumiane nie wprost, lecz w aspekcie konstytucyjnej ochrony pracy. W tym przypadku żołnierz zawodowy nie powinien być w gorszej sytuacji niż pracownik, który ma prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia (art. 7 ustawy zasiłkowej). Pracownik z mocy ustawy podlega ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu. Podobnie żołnierz zawodowy, z tym, że nie podlega ubezpieczeniu chorobowemu. Wspólny mianownik, czyli ochrona prawa do pracy stanowi zatem punkt wyjścia, gdyż żołnierz zawodowy powinien mieć również

określone zabezpieczenie na wypadek niezdolności do pracy po zakończeniu służby (art. 24, 32, 65 i 67 Konstytucji).

9. Konsekwentnie z nowej regulacji art. 7a ustawy zasiłkowej nie wynika, że składka na ubezpieczenie chorobowe jest warunkiem *sine qua non* zasiłku chorobowego dla żołnierza zwolnionego z czynnej służby wojskowej. Skarżący w okresie służby objęty był zaopatrzeniowym systemem emerytalnym i rentowym oraz uposażeniem w razie niezdolności do służby. Zakończenie służby nie może w jego przypadku łączyć się z przejściem w stan braku ochrony ubezpieczeniowej na wypadek chorobowej niezdolności do pracy. Takie rozwiązanie wynika z konstytucyjnej ochrony prawa do pracy (art. 24, art. 65) po zakończeniu zawodowej służby wojskowej. Żądanie skarżącego zasadnie łączy się również z konstytucyjną zasadą równości (art. 32), dlatego ustalone w art. 7a ustawy prawo do zasiłku chorobowego realizuje tę zasadę i dopełnia to prawo (art. 67).

10. Bazując na obecnym poziomie ochrony żołnierzy w ustawie zasiłkowej, można przyjąć, że wcześniej obowiązujące przepisy naruszały Konstytucję RP, w tym przede wszystkim art. 32 i w nieuprawniony sposób różnicowały sytuację żołnierzy w dostępie do świadczeń zasiłkowych. Odrębności systemu były niezasadne, a gorsze traktowanie żołnierzy nieuprawnione, co zostało zauważone przez ustawodawcę i skorygowane obecnie obowiązującymi przepisami. W związku z tym sytuacja, która wynika ze stanu prawnego i faktycznego przedmiotowej sprawy, wymaga rozstrzygnięcia z poszanowaniem wartości i zasad konstytucyjnych, albowiem ma podstawę w przepisach o randze ustawy, a które w odniesieniu do zdarzeń wcześniejszych, lecz rozstrzyganych dziś, powinny być realizowane w drodze prokonstytucyjnej wykładni i ochrony uprawnienia byłego żołnierza zawodowego do zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego w przypadku dalszej niezdolności do pracy powstałej przed zakończeniem służby wojskowej. Takie podejście interpretacyjne wydaje się wzmocnione założeniem o kierunku wykładni autentycznej, która powinna bazować na stanowisku wyrażonym w uzasadnieniu ustawy o obronie Ojczyzny, tzn., że fakt pełnienia służby wojskowej nie może w żaden sposób wpływać negatywnie na sytuację życiową obywatela.

11. Oznacza to, że skarżący ma prawo do zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego podobnie jak pracownik, z uwzględnieniem

szczególnej regulacji z art. 7 ustawy zasiłkowej. Na etapie kasacyjnym sprawa została osądzona co do zasady, która wiąże Sąd powszechny w dalszym postępowaniu (art. 398²⁰ k.p.c.).

Sumując, uprawniona jest następująca teza końcowa – Żołnierz ma prawo do zasiłku chorobowego także w sytuacji, gdy niezdolność do pracy powstała przed zakończeniem zawodowej służby wojskowej (kontraktowej) i nie był uprawniony do rocznego świadczenia pieniężnego po zwolnieniu ze służby (art. 7a ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa *a contrario* oraz art. 95 pkt 1 i art. 96 ustawy z 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych).

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., art. 108 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c.).

[a.ł]